

Δεύτε ίδετε τον τόπον

«Πώση τέχνη χωράει άραγε μέσα σε μία φωτογραφία». Αυτό το ερώτημα ο φωτογράφος Αντρος Ευσταθίου το έχει συνεχώς στο μαζί του, χωρίς δώμα να τον βασανίζει ακάθιτης, στεγνή. Γνωρίζει πολύ κάτια στη φωτογραφική τέχνη είναι γνωστή και συναίσθημα, δοκιμασία για την απήθεια που βιβλίεται και θέλει να μεταδώσει. Αυτή η απήθεια τον απελευθερώνει· του επιτρέπει να αφήσει το μάτι του ελεύθερο και να αποτυπώσει τον μικρόκόσμο που εγ γέλει συγκριτεί τη μεγαλύτερη εικόνα, τον κόσμο που δίλιγε κοιτάζει, καθώς περνάει δίπλα του με το αυτοκίνητο ή πεζή, αλήθια στην απήθεια τον βλέπουμε, τον καταλαβαίνουμε;

Μπορούμε να αναγνωρίσουμε το αικετό που αποτελεί το δυσκέπτικο του Αντρού Ευσταθίου; Είναι ένα στοίχημα αυτή η προσήθιτη του «αικείου» για τον Αντρο, αλήθια και για εμάς τους θεατές, μπορούμε να ακούσουμε τα απόντια, μπορούμε να αναγνωρίσουμε την αποσθέτωση του κόσμου της Κύπρου; Το αρχαίο κλεός γίνεται γύψινο διακοσμητικό και αρκεί μία φωτογραφία για να μας προσεγγίσει στη σημερινή πραγματικότητα και να μας φέρει στο μαράν τον στίχο του Ανδρέα Παστελή «ομαιαστόθιμενά μπακόνια / αραβικές κελεμπίες υ' ανεμίζουν θριμβικά».

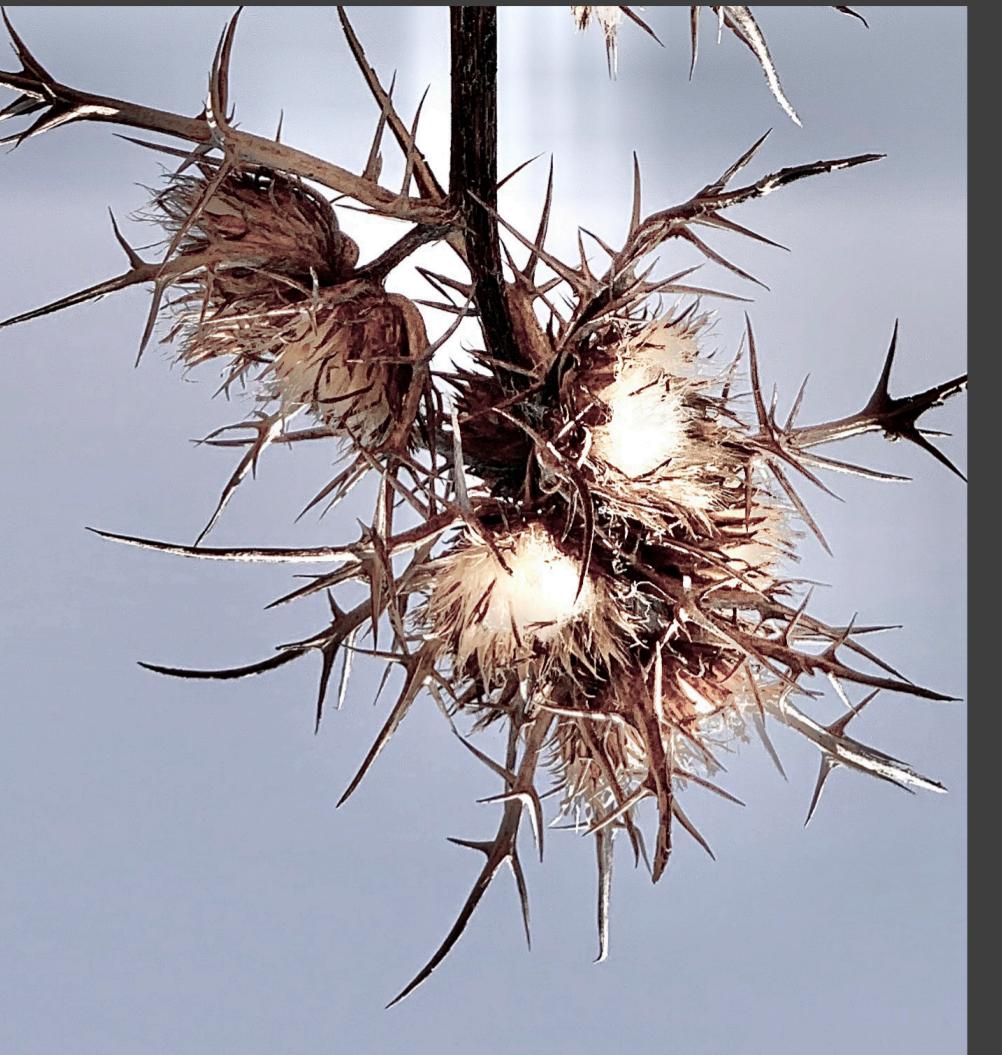
Ο Αντρος αποτυπώνει αυτοστιγμένο το χρώμα, «εγκλωβίζει» το άρωμα της εικόνας, εκείνη την αρμύρα που κουμβαλάει ο κάθε τεύκρος τη φέρνει στα χείλη μας καινού καινούς δίους στη δική του μισταγωγία. Φανερώνει τα φαρέντα, και ο έχων ώτα ακουέτω τα απόντια και σκέφτομαι τον Πανεπήλη Μηχανικό όταν λέει «Τα πουλήα δεν ήρθαν. Δυνατοί ανέμοι τ' αληθιδρόμησαν κι ένας οσανάς χλιμπυρίζοντας κατρακυλάει πολύχρωμος κρατώντας αγάνω σε ξέβεργα όπλα τα πουλήα που περίμεναν».

Παταγιάδερα ο Αντρος μού είχε εκμυστηρεύει: «Οι απήλες στηγμένες του καθένα, του κόσμου γύρω μας, είναι ένα διαρκές φίλετ με την πρασινική μας αισθητική» και αυτήν τη πρασινική γίνεται εξωτερίκευση της ζετασίας του «αικείου», της στηλίτευσης ακόμα και της εκμυστικότητας αισθητικής, πολέμειν και αν αυτή προέρχεται, οποτεδήποτε, και αν εκφράστηκε. Όλα αυτά συνυπάρχουν σε μία φωτογραφία τις περισσότερες φορές και αυτό είναι φίλετ, φίλετ με την τέχνη, με τη φωτογραφία, με την ίδια τη ζωή και τις κατά πούν διόπτρες της.

Έχει ενδιαφέρον να παρατηρήσει ο θεατής ότι ο Αντρος καταφέρνει να αναδειξει εκτός από το φωτογραφικό υποκείμενο και τον καμβά, το υπόστρωμα, το οποίο πολλές φορές έρχεται να σταθεί αντιθετικά προς το κύριο αντικείμενο ή το «πλήρα» φωτογραφιζόμενο πρόσωπο. Ο καμβάς μοιάζει να είναι σαν ανασαρφός των φυτών, μέσα στα οποία ζει το απόντι, κατά τον Σερέρο. Μα ο καμβάς που δενχει ο Ευσταθίου δεν είναι το υπόστρωμα του κόσμου της Κύπρου;

Αυτό που πιστεύω ότι αποτελεί η έκθεση του Αντρού είναι η αποκάνωση της απήθειας, μιας απήθειας, όμως, ανεπιθέυτης, που δεν εμφανείται από μεγαλύτονος ανασαρφός, που της λείπει η επισημότητα και γι' αυτό την κάνει καθέρια και πάλι στον Γ. Σερέρη, έρχομαι: «Κάτια από τη γέροντι ουκομούρια / στενός ο αγέρας γύρως · / οαμίζουνταν παντού φύλουρά / και μας εποιήθησε» και ο Αντρος, φωτογραφίζοντας εκείνο το ταρπήν σταράνη, ιώνα να απαγγέλει «Θα γίνει η αναστάση μαγισ ουγή, / πως θάμπουν την ανοιχτή τα δέντρα θα ροδίσει το ορόφων η μαρμαρυγή, / θα ξαναγίνει το πελήγο και πάλι το κυμά θα πναξει την Αρροδίτη · / είμαστε οι οπόροι που πεθάνειν». Και μπικά στ' αδειανό μου το σπίτι».

Απόστολος Γ., Κουρουπάκης, Δημοσιογράφος/ Ιστορικός
Νοέμβριος 2020

θαλασσο-φύλαντη

IsNotGallery 11 NOE - 5 ΔΕΚ 2020

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ KENANES ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ ΤΟΥ BOOKLET

Ψήγματα απήθειας

Ο κόσμος της Κύπρου αλήθιεται και μετατίθεσεται. Οι ανέβωτοι, οι συνθήματα, το αρτικό τοπίο, ότι διαράζει δηλητήριο το μετρητό της ζωής, καταλήγει σ' ένα ρευστό κράμα μέσα στη χώραν του χρόνου. Αυτή η πρώτη ύπηρ δημιουργεί τα νέα σκήνατα που μορφωνούνται εποχή τους.

Κι ενώ οιδιάσουν τόσο καινούρια, ενώ οι γενιές αληθίασουν και τα σημάδια του πατήσιου κόδιμου αθίνονται από την οργή του χρόνου, ένα εκπαιδευμένο μάτι μπορεί ν' αναγνωρίσει τα ψήγματα ενώς παρεθέθοντας που διασώζεται ατόπιο. Οι αρχετυπικές μορφές του Διαμαντινή, ο καυτός ήλιος του κυπριακού καλοκαιριού, το κίτρινο που μαγίγει στο βάθος του ορίζοντα με το γαλάζιο, χώμα και νέρο, δυστηλεύεται σ' ένα κορτούστικο κεφάλι και ηδείσει που διασώζεται επειτά από ένα μακριάνω ταξίδι.

Ο Αντρος Ευσταθίου έχει το χάρισμα να διακρίνει τα φανέρω και τ' αφανέρωτα. Αλήθια τα κάνει ανεπιτίθεμα, με μια φωτικότητα που μοιάζει, θαρρεί, με ποδό βλέμμα στην εποχή, στους ανθρώπους και στη έργα τους. Ο φακός του εστιάζει στις πλευρούμερες: απα κλαδιά ενός φοινικά, σε κάποιες φέτες συρανάν, σε κάποια μπέντα που ορθώνται αυθαίδια στη μέση του πουσενά, σε αγάλματα που χτενιάζουν το αρχαιοελληνικό κλίεσ· και κομμάτια όπλα που συνθέτουν το μεγάλο κυπριακό παζλ.

Ναι, η ματιά του Α.Ευσταθίου σένα κλίκ, απουτάνει τα σημαντικά και τα αδιάφορα μιας ηλιόλιτης Κύπρου, καταγράφει και ικνογραφεί την εποχή του.

Η φωτογραφική δουλειά του Ευσταθίου αποκάλικά ακόμα μεγαλύτερο οσφαρότητα επειδή αποτελεύτεται τη σοβαρόφανεια. Σαρκάζει και αυτοδαρκάζει, ενώ ακουμπάει το βλέμμα του με τρυφερότητα ακόμα και στο καταγέλαστο κίτσ. Απειλεύτερων από τους κανόνες της συμβατικής φωτογραφίας, αφίνεται στα ερεθίσματα των εικόνων για να γίνει ποτέ πληρικός και πότε αποτασιούμενος παραπτήτης μιας ρεάλιστης πραγματικότητας.

Ενδιαφέρον είναι επίσης να δει κανείς αυτή τη σειρά ενταγμένη στο σύγχρονο φωτογραφικό γήγερθε. Στην εποχή των περισσότερων δημιουργών ο Ευσταθίου δείκνει να μην κατατρέπεται από τέτοια είδους νευρωτισμούς. Γ' αυτό και οι εικόνες του δεν αντηγούν την εικαστική τους νομιμοποίηση από την επιτρέπουν. Η αφίρεση δεν είναι αυτοκούπος αλήθια που φαινόταν στην αντανάκλαση της πραγματικότητας. Ο κόσμος της Κύπρου καταγράφεται χωρίς φωτιά, πολλές φορές τοπιακών, αλήθια παντούτινα.

Αυτή η απήθεια αποτελεί και το όπουμενο κάθε εικαστικής απότιμες. Όποιο κι αν είναι το μέσο, όποια κι αν είναι τα εργαλεία, αν οι εικόνες δεν εμπειρίουν ειπικήνεια, μοιράζει θα προδώσουν τον δημιουργό τους. Ο Ευσταθίου και με αυτή τη δουλειά αποδεικνύει την καθηρότητα της καθητηκινής του φύσης. Κι ας μην απονέυσουν αυτές οι εικόνες τη δραματική ένταση του Ειδικού της Κύπρου» (2012). Κι ας μην έχουν τη στιβαρότητα των πορτρέτων που διέκρινε το «Κόμμα της Κύπρου» (2015). Διεκδικούν όμως επιδία μια θέση στην πρασινική μεθόδογια του φωτογράφου, κυρίως χάρη στην ευθανατώστικη και την αροφήστικη απήθεια που εκφράζουν.

Είναι μια εικόνα, ειδικά, που ξεχωρίζει... Ενα βαν φορτωμένο με πολλή αγγεια. Κάποια αλήθια είναι αραδισούμενα στον δρόμο, ενώ πιοσι πήνεται η θάλασσα. Την κοιτάω κι είναι σαν να αισθάνομαι τη ζέστη που ζειθράζει ο δάφνας. Σαν να μηρίω την αγιάρα και τον ιώρατα. Και θυμάμαι εκείνον τον στίχο του Σερέρου από το Ημεροήγιο Καταστρώματος Γ: «Είναι παντού το ποίημα / σαν τα φτερά του αγέρα με στον αγέρα / που αγγίζει τα φτερά του γήραμο πα στηγιών».

Σταύρος Χριστοδούλου, συγγραφέας
Νοέμβριος 2020

